SIA "VĒJKALNS"
Vien. reģ. Nr. 45401012281
Adrese: Vidzemes iela 9, Ērgļi, Ērgļu pagasts,
Madonas novads, LV-4840
e-pasts: matiss.arbo@gmail.com

ATZINUMS
par būvniecības ieceres ietekmi uz saglabājamiem kokiem.

Būvobjekts: Pilsētas sabiedriskā transporta savienojuma mobilitātes punkts Brasa, Rīga.

Adrese: Klusā iela un Gaujas iela.

Būvprojekta autors: *SIA "BM-projekts". "Ezīši", Mārupes pagasts, Mārupes novads, LV-2166.*

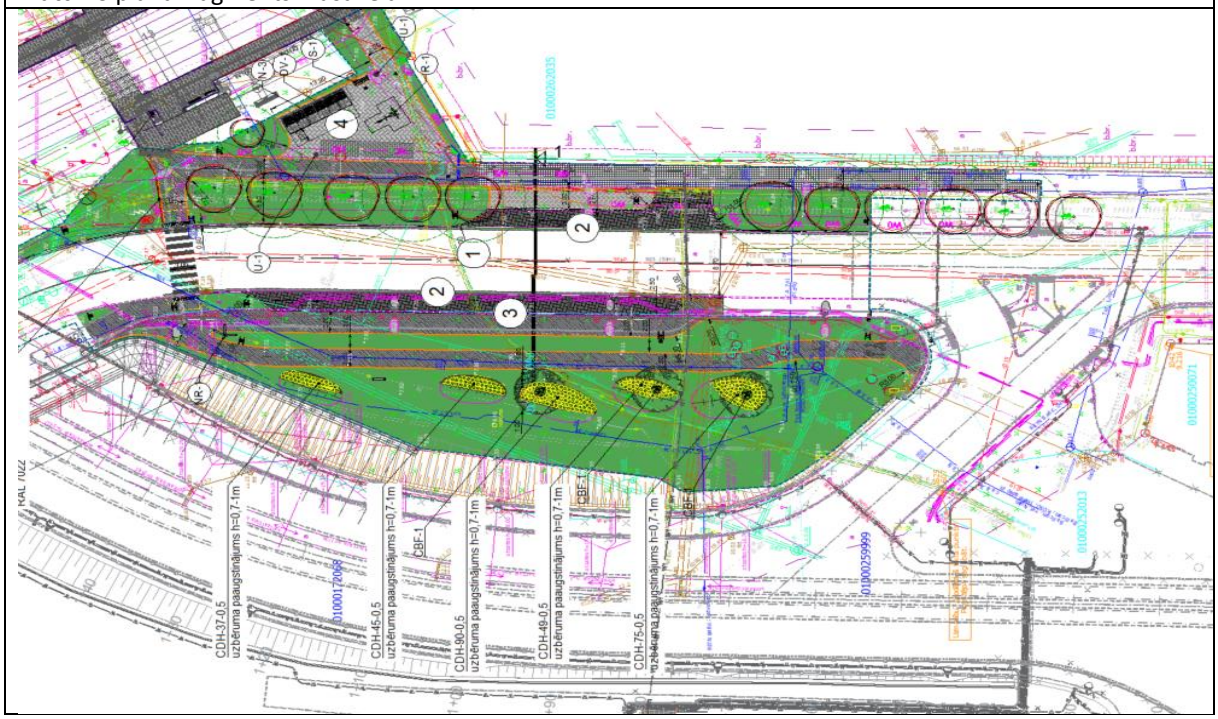
Objekta apsekošana veikta 2024.gada gada 26.februārī. Apsekoja – kvalificēts kokkopis-arborists Matīss Palsāns, apliecības Nr. KAB nr.141332.

1. Vispārējs situācijas apraksts.

Apsekojamās teritorijas: Klusā iela posmā no Miera ielas līdz dzelzceļa stacijai "Brasa" (Saulkrastu virzienā) un Gaujas iela posmā no Starta ielas līdz īpašumam ar k/n 01000870139 (Gaujas iela 1), Rīga.

1.1. Klusā iela posmā no Miera ielas līdz dzelzceļa stacijai "Brasa" (Saulkrastu virzienā) (1.att.). Būvniecības ieceres zonā aug 14 koki. Sastopamās koku sugas – Holandes liepa / *Tilia europaea* (12 gab.); Āra bērzs / *Betula pendula* (1 gab.); Vilkābele / *Crataegus sp.* (1 gab.). Koki gar Kluso ielu stādīti kā pilsētas ielas malu aleju apstādījumi.

1.att. TS plāna fragments Klusā iela

1.2. Koki Holandes liepa / *Tilia europaea* (11 gab.) aug Klusās ielas apstādījumu zaļajā zonā (platums 5,50 m) 2.att. un 3.att. Koku sakņu sistēmu klāj zemsedze - zālājs. Koku stumbri bez mehānisku bojājumu pazīmēm. Atsevišķiem kokiem novērota dobumu veidošanās (koksnes mīkstā trupe), iepriekš zāģēto zaru vietās. Kokiem

iepriekš veikta galotņu noņemšana - koki "galotņoti". Laika gaitā "galotņošana" veikta vairākos augstumos. Pie stumbra augstuma 2-3 m koki sadalās vairākās asīs, malējās asis izvērstas. Klusās ielas pusē vainagu ārējie apakšējie zari ar svaigām un senām lūzuma pazīmēm. Koku vainagu apakšējo zaru augstums virs Klusās ielas nenodrošina atbilstošu brīvo "transporta profila" augstumu – 4,5 m no seguma virsmas. Koku grupas vainagi virs Klusās ielas gājēju ietves neregulāri, ar izteikti sāņus "izejošiem" zariem. Visiem kokiem vainagu zarojums izteikti blīvs, novērots liels daudzums "stresa zaru dzinumu". Iemesls – nelabvēlīga ietekme no blakus esošās ielas auto transporta un dzelzceļa satiksmes.

1.3. Atsevišķi no kopējās liepu rindas pie dzelzceļa pārejas augošais koks Holandes liepa / *Tilia europaea* bez "galotņošanas" pazīmēm (4.att.). Koks aug esošas gājēju ietves malā, sakņu sistēmu 1/3 klāj asfalta segums (5.att.). Koka stumbrs bez mehāniskām bojājuma pazīmēm. Stumbram aptuveni 2,5 m augstumā novērojama dobumu veidošanās (koksnes mīkstā trupe) iepriekš zāģēta zara vietā (6.att.). Apmēram 8 m augstumā no pamatstumbra atdalās galotni un vainagu veidojoša ass. Vainaga zarojums izteikti blīvs, novērots liels daudzums "stresa zaru dzinumu". Iemesls – nelabvēlīga ietekme no blakus esošās ielas auto transporta un dzelzceļa satiksmes. Vainagam apakšējais zars (uz dzelzceļa pusi) izteikti horizontāls. Lai izvairītos no zara lūzšanas slodzes rezultātā, zars pie koka kopšanas būtu saīsināms - atslogojams vai likvidējams.

1.4. Apstādījumu zaļajā zonā (dzelzceļa pusē) atsevišķi augošs koks – sējenis, Āra bērzs / *Betula pendula* (7.att.). Sakņu sistēmu klāj zemsedze - nekopts zālājs. Koks ar izteikti vienpusēju svērumu uz dzelzceļa pusi. Vainaga zarojums atbilstošs jauna koka raksturojumam – vienmērīgi proporcionāls, samērā blīvs. Galotnē novērojams spēcīgs atzars ar pretēji svērumam augošu tendenci.

2.att.

3.att.

4.att.

5.att.

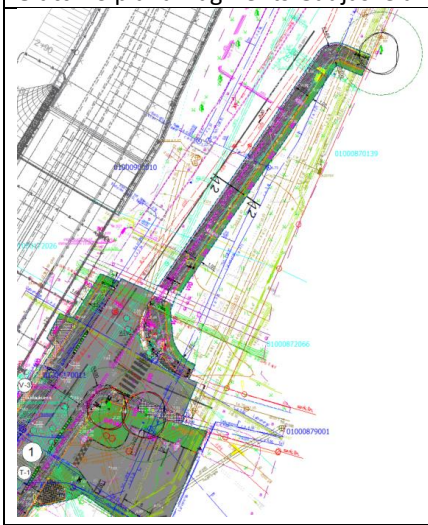
6.att.

7.att.

1.5. Gaujas iela posmā no Starta ielas līdz īpašumam ar k/n 01000870139 (Gaujas iela 1) (8.att.). Būvniecības ieceres zonā, kā arī ārpus tās aug 3 koki. Sastopamās koku sugas - Parastais ozols / *Quercus robur* (2 gab.) un Holandes liepa / *Tilia europaea* (12 gab.). Daļai no kokiem veikta inventarizācijas uzskaite, uzskaites veicējs - SIA "Labie koki", par ko liecina pie koku stumbriem piestiprinātās inventarizācijas marķējuma zīmes. Atsevišķiem kokiem inventarizācijas marķējuma zīmes nav konstatētas.

8.att. TS plāna fragments Gaujas ielā	**9.att.** SIA "Labie koki" inventarizācijas marķējums
	

1.6. Starta un Gaujas ielas krustojumā gājēju trotuāra malā (ielas zaļajā zonā) augošie koki Parastais ozols / *Quercus robur* (2 gab.) (10.att.). Koku sakņu sistēmu aptuveni 1/3 no apjoma klāj asfalta segums. 17.attēlā norādītais koks ar indeksu 14 ir ar izteikti vienpusēju svērumu uz dzelzceļa pusi un vienpusēju vainaga projekciju uz Brasas tilta pusi (11.att.). Kokam konstatēts iepriekš nolauzta zara vietas aizaugums ar cietās trupes koksnes paliekām. Aiz tām bojājuma vieta neaizaugoša, iespējama daudzveidīgu bioloģisku organismu dzīvotne (12.att.). Kokam inventarizācijas marķējuma uzskaites Nr.068577 (9.att.). **Ja nākotnē, attīstot ielu tīklu projektus, tiek pieņemts lēmums par konkrētā koka likvidēšanu, ieteicams atstāt koka stumbra daļu bioloģiskās daudzveidības dzīvotnes attīstībai.**

1.7. 17.attēlā norādītais koks ar indeksu 15 daļēji aug Starta ielas trotuāra zonā (13.att.). 2/3 no sakņu sistēmas laukuma kritiskās aizsardzības zonu klāj zemsedze - nekopts zāliens. Pret Starta ielu 60 cm augstumā no seguma stumbram mehānisks bojājums. Bojājuma vieta aizaugoša (14.att.). Stumbrs 2 m augstumā sadalās vairākās izteikti vertikāli vērstās asīs. Augstāk asīm daloties, veido vainagu. Vainags proporcionāls, vainaga zarojums samērā blīvs.

10.att.	**11.att.**	**12.att.**
		

13.att.	14.att.	15.att.
		

1.8. Pie ieejas vārtiem teritorijā (Gaujas iela 1) augošais koks Holandes liepa / *Tilia europaea* bez "galotņošanas" pazīmēm (15.att.). Sakņu sistēmu klāj gan asfalta segums, gan iekšpagalma grants segums. Stumbrs pie aptuveni 8 m augstuma sadalās divās simetriskās asīs. Vainags plašs, proporcionāls. Kokam iepriekš veikti vainaga kopšanas un redukcijas darbi, par ko liecina vainaga apakšējo pamatzaru zāģējuma vietas un liels daudzums "stresa zaru" dzinumu.

1.9. "Pilsētas sabiedriskā transporta savienojuma mobilitātes punkts "Brasa", Rīgā" teritorijā nav konstatēti koki, kas atbilstu MK noteikumu Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (2.pielikums) vai Rīgas domes saistošo noteikumu Nr.154 "Rīgas pilsētas vietējas nozīmes aizsargājamo koku uzturēšanas un aizsardzības saistošie noteikumi" (1.pielikums) prasībām.

1.10. Saglabājamo koku un/vai koku grupu foto fiksāciju, īsu situācijas aprakstu un rekomendācijas koku kopšanai skatīt atzinuma sadaļā "Koku foto fiksācija, apraksts un rekomendācijas". Aprakstītos kokus un to indeksus skatīt 16. un 17.att.

2. Būvniecības ieceres ietekme uz teritorijā saglabājamiem kokiem.

2.1. Iepazīstoties ar Būvniecības ieceres "Pilsētas sabiedriskā transporta savienojuma mobilitātes punkts Brasa, Rīga" būvprojekta TS-L daļu (lapas TS-L 1 – TS-L 5), secināms, ka būvprojektā paredzēts izbūvēt gājēju ietves, brauktuves, pazemes komunikācijas gar vairākiem kokiem un koku grupām, kuras atrodas gan būvniecības ieceres zonā, gan ārpus tās. Lielākā daļa būvdarbu paredzēta saglabājamo koku sakņu sistēmas kritiskajās aizsardzības zonās, t.i. koka stumbra diametrs x 5. Atsevišķos posmos būvniecības iecere paredz būvdarbus koku sakņu sistēmas minimālās aizsardzības zonā, t.i. koka stumbra diametrs x 10.

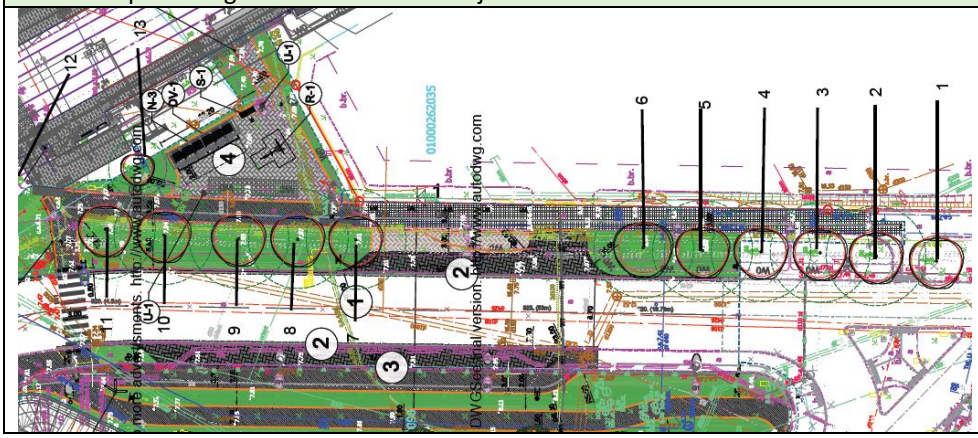
2.2. Būvniecības ieceres zonā Klusā iela posmā no Miera ielas līdz dzelzceļa stacijai "Brasa" (Saulkrastu virzienā), paredzēta viena augļkoka (Vilkābele / *Crataegus sp.*) likvidēšana. Augļukoku sugu likvidēšanai nav nepieciešama koku ciršanas atļauja.

2.3. Klusā iela posmā no Miera ielas līdz dzelzceļa stacijai "Brasa" (Saulkrastu virzienā). Gar Kluso ielu augošo koku grupai, kas 16.attēlā norādīta ar indeksiem 1, 2, 3 un 4, sakņu sistēmas kritiskajās un/vai minimālajās

aizsardzības zonās būvniecības iecere neparedz nekādu darbu veikšanu. Būvniecības procesa ietekme uz šiem kokiem – zema.

2.4. Koku grupas ar indeksiem 5, 6, 7, 8, 9, 10 un 11 sakņu sistēmas kritiskajās un/vai minimālajās aizsardzības zonās būvniecības iecere paredz gan zālāja seguma izbūvi (darbi paredz augsnes virskārtas atjaunošanu, zālāja iesēšanu) - līdz ar to šo darbu ietekme uz koku sakņu sistēmas dzīvotspēju ir zema, gan jaunas ietves izbūvi. Jaunas ietves izbūves būvdarbi sasitīti ar nelielu būvniecības tehnikas intensitāti, kā rezultātā rakšanas darbu ietekme uz saglabājamo koku sakņu dzīvotspēju - iespējami zema.

16.att. TS plāna fragments ar koku uzskaitījumu Klusā iela

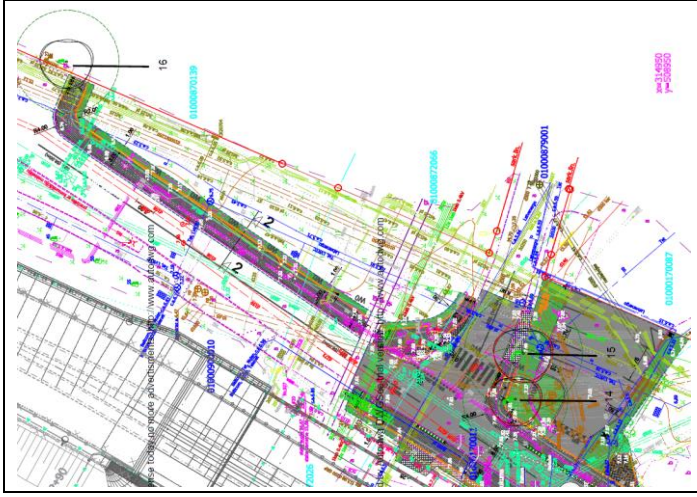
2.5. Kokam ar indeksu 12 sakņu sistēmas kritiskajā aizsardzības zonā būvniecības iecere paredz gan esošā asfalta seguma demontāžu un jauna zāliena seguma izbūvi, gan jauna bruģakmens seguma laukuma izbūvi. Konkrētie būvdarbi sasitīti ar nelielu būvniecības tehnikas intensitāti. Lai mazinātu koka sakņu sistēmas ietekmes un koka bojāejas riskus, pirms šajā zonā esošā seguma demontāžas un jauna seguma izbūves darbu uzsākšanas sakņu aizsardzības pasākumus saskaņot ar objekta darbus uzraugošo kokkopi-arboristu. Kopā ar speciālistu (kokkopis-arborists) izvērtēt konstruktīvās kārtas izbūves dziļumu attiecībā pret konkrētā koka faktisko sakņu sistēmas dziļumu. Pielietot papildus bagātinātas augsnes piejaukumu pieberamās grunts slānim. Ņemot vērā nepieciešamību projektā nodrošināt drošu gājēju plūsmu, nav citu alternatīvu risinājumu gājēju plūsmas virzīšanai ārpus koka sakņu sistēmas kritiskās aizsardzības zonas.

2.6. Kokam ar indeksu 13 būvniecības iecere paredz zālāja seguma izbūvi. Darbi paredz augsnes virskārtas atjaunošanu, zālāja iesēšanu, līdz ar to šo darbu ietekme uz koku sakņu sistēmas dzīvotspēju ir zema.

2.7. Gaujas iela posmā no Starta ielas līdz īpašumam ar k/n 01000870139 (Gaujas iela 1). Kokiem, kas 17.attēlā norādīti ar indeksiem 14 un 15, būvniecības iecere paredz gan esošā asfaltbetona demontāžas, gan jaunas gājēju ietves seguma izbūvi. Starta ielas un stāvlaukuma zonās būvniecības iecere paredz esošā asfalta seguma demontāžu un jauna seguma izbūvi. Būvdarbi sasitīti ar ievērojamu būvniecības tehnikas intensitāti, kā arī normatīviem atbilstošu ielas seguma un konstruktīvās kārtas izbūvi. Šie būvdarbi tieši ietekmē koku ar indeksiem 14 un 15 (Parastais ozols / *Quercus robur*) sakņu sistēmas un attiecīgo koku dzīvotspēju. Šajā zonā grunts norakšanas darbus veikt kokkopja-arborista uzraudzībā, kā arī jāveic aizsardzības kārtas izbūve sakņu sistēmas aizsardzībai būvniecības laikā.

2.8. Kokam, kas 17.attēlā norādīts ar indeksu 16, aptuveni 1/5 no kopējās koka sakņu sistēmas kritiskās aizsardzības zonas būvniecības iecere paredz gājēju ietves (risināta arī kā iebrauktuve pagalmā Gaujas iela 1) un zālāja seguma izbūvi. Darbi saistīti ar nelielu tehnikas intensitāti. Būvdarbu ietekme uz sakņu sistēmu un koka dzīvotspēju – minimāla.

17.att. TS plāna fragments ar saglabājamo koku uzskaitījumu Gaujas iela

2.9. Rakšanas darbus jebkurā no koku sakņu sistēmas aizsardzības zonām veikt kvalificēta kokkopja-arborista uzraudzībā, kurš nepieciešamības gadījumā nodrošinās tūlītēju sakņu sistēmas kopšanu atrakumā. Rakšanas darbus koku sakņu sistēmas kritiskajā aizsardzības zonā, veikt ar rokas instrumentiem – rokas lāpstu vai izmantojot "gaisa lāpstu" (*airspade*). Sakņu sistēmas aizsardzības un kopšanas metodes skatīt sadaļā "Koku aizsardzība būvniecības laikā".

2.10. Pirms būvdarbu uzsākšanas saglabājamiem kokiem uzstādīt stumbru aizsardzības vairogus. Stumbru aizsardzības vairogu uzstādīšanas un sakņu sistēmas aizsardzības un kopšanas metodes skatīt sadaļā "Koku aizsardzība būvniecības laikā". Pirms būvniecības uzsākšanas attiecīgajā koku aizsardzības zonā veikt visu saglabājamo koku vainagu kopšanu, redukciju. Izzāģēt kaltušos, bojātos, krusteniskos un bīstamos zarus. Veikt vainagu apakšējās daļas "pacelšanu", kā arī vainagu ārējo zaru saīsināšanu (ievilkšanu).

Koku foto fiksācija, apraksts un rekomendācijas: foto fiksācijā atsevišķi uzrādīti kopjamie koki un koku grupas. Uzrādīto koku izvietojumu skatīt 16. un 17.att.

Foto numerācija atbilst koku indeksiem plānā.

1. līdz 6. (koku grupa)	**7. līdz 11.** (koku grupa)	**12.**
		
Holandes liepa / *Tilia europaea* – 6 gab.	**Holandes liepa / *Tilia europaea* – 5 gab.**	**Holandes liepa / *Tilia europaea***
Caurmērs – 48/46/48/48/45/62 cm	Caurmērs – 62/63/54/48/57 cm	Caurmērs – 63 cm
Apraksts: skatīt atzinuma 1.2.punktā	**Apraksts:** skatīt atzinuma 1.2.punktā	**Apraksts:** skatīt atzinuma 1.3.punktā
Rekomendācija: vainaga pacelšana, augstuma samazināšana, sānu zaru saīsināšana. Vainaga kopšana -	**Rekomendācija:** vainaga pacelšana, augstuma samazināšana, sānu zaru saīsināšana. Vainaga kopšana - reducēšana. Bojāto, krustenisko zaru	**Rekomendācija:** Vainaga kopšana, redukcija. Apakšējā, horizontālā zara saīsināšana

reducēšana. Bojāto, krustenisko zaru izgriešana. Pieļaujamā zarojuma noņemšana līdz 20%.	izgriešana. Pieļaujamā zarojuma noņemšana līdz 20%.	un/vai likvidēšana. Zarojuma noņemšana līdz 20%.

13.	**14.**	**15.**
		
Āra bērzs / *Betula pendula*	**Parastais ozols / *Quercus robur***	Parastais ozols / ***Quercus robur***
Caurmērs – 28 cm	Caurmērs – 79 cm	Caurmērs – 35 cm
Apraksts: skatīt atzinuma 1.4.daļā	**Apraksts:** skatīt atzinuma 1.6.daļā	**Apraksts:** skatīt atzinuma 1.7.daļā
Rekomendācija: dažu apakšējo zaru nozāģēšana.	**Rekomendācija:** vienpusēji vērstā vainaga "nosēdināšana", koka atslogošana. Vanaga kopšana. Pieļaujamā zarojuma noņemšana līdz 25%	**Rekomendācija: s**auso un krustenisko zaru izņemšana. Vainaga zarojuma kopšana - redukcija. Pieļaujamā zarojuma noņemšana līdz 20%

16.

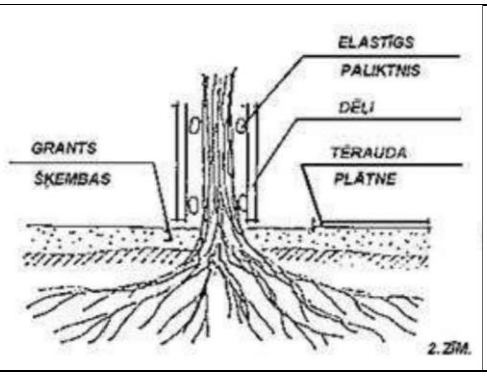
Holandes liepa / *Tilia europaea*
Apraksts: skatīt atzinuma 1.8.daļā
Rekomendācija: tuvāko 1-3 gadu laikā veikt stumbra atbrīvošanu no stresa zarojuma / atkārtot koka vainaga kopšanas darbus.

3. Koku aizsardzība būvniecības laikā

3.1. Pirms būvdarbu uzsākšanas jāveic visu saglabājamo koku stumbru, kā arī to sakņu sistēmu (kokiem, kuri atradīsies būvniecības tehnikas pārvietošanās zonā) aizsardzība. Saglabājamo koku aizsardzībai veicamie preventīvie pasākumi:

Koku aizsardzībai.

- Uzstādīt koku stumbru aizsardzības vairogus (18.att). Vairogus veidot no min. 25x100 mm dēļiem. Vairogus veidot min. 3-4 metru augstumā vai līdz pirmajiem pamatzariem. Vairogu dēļu apakšu balstīt uz zemes. Pirms vairogu dēļu izvietošanas ap koka stumbru 2 - 3 līmeņos nostiprina gofrēto cauruli (diametrs 50 mm), pēc tam koka stumbru pa perimetru nosedz ar dēļu materiālu un vismaz 2 vietās savelk kopā ar stiepli vai analogu materiālu. Saglabājamam kokam ar vairākiem stumbriem vai saglabājamo koku grupām papildus stumbra aizsardzības vairogiem izvietot pagaidu metāla (būvniecības) vai dēļu aizsargžogu.
- Koku sakņu sistēmas aizsardzību veidot, uzberot līdz 20 cm biezu drenējošas grants slāni. Īpaši lielu slodžu gadījumā, piemēram, būvniecības materiālu piegādes un/vai tehnikas pārvietošanās zonā, uz iepriekš sagatovotās grants slāņa jāizvieto tērauda plātnes (19.att.).
- **Iespēju robežās koku sakņu minimālajā un/vai kritiskajā aizsardzības zonā inženierkomunikācijas izbūvēt ar caurdures metodi.**
- Vietās, kur inženierkomunikāciju izbūve (sakņu aizsardzība zonās) tiek plānota ar atklātas tranšejas metodi, vispirms nepieciešams nospraust tranšejas atrašanās vietu dabā. Pēc tam rakšanas darbi šajās zonās jāveic ar rokas lāpstu vai izmantojot "gaisa lāpstu" *(airspade).* Koku saknes, kuru diametrs lielāks par 1 cm, apzāģējamas vai apgriežamas ar šim nolūkam paredzētu rokas instrumentu. Atraktās saknes nedrīkst iekaltēt, jāveic to mitrināšana un piesegšana, ja nepieciešams – līdz pat tranšejas aizbēršanai. Aizberot tranšeju atrakto sakņu sistēmas zonā nepieciešams aizpildīt ar uzlabotu augsni (50-75% komposts, 25-50% grants) un salaistīt.

18.att.	**19.att.**
	

<u>Veicot rakšanas darbus, izrakto grunti aizliegts atbērt uz saglabājamo koku sakņu sistēmas un/vai apbērt koku sakņu kaklu. Izrakstā grunts jānovieto no kokiem brīvā zonā un/vai jāizved no būvlaukuma.</u>

Koku likvidēšanai.

- Kokus ar stumbru caurmēru zem 20 cm (stumbra caurmērs nosakāms, to mērot pie koka sakņu kakla - celma), drīkst likvidēt bez ciršanas atļaujas no pašvaldības un/vai mežniecības.
- Kokiem ar stumbra caurmēru virs 20 cm (pie sakņu kakla – celma) pirms to likvidēšanas saņemt ciršanas atļauju normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- Koku likvidēšanu uzticēt kvalificētam speciālistam, piemēram, kokkopim - arboristam.
- Saskaņā ar MK noteikumu Nr.309 20.punktu laika posmā no 15.aprīļa līdz 30.jūnijam ir aizliegta ārpus meža teritorijas augošu koku ciršana.

4. Jaunu koku stādīšana.

4.1. Būvniecības iecerē "Pilsētas sabiedriskā transporta savienojuma mobilitātes punkts Sloka, Rīga" ielu apstādījumu joslā, paredzēta jaunu koku stādīšana.

4.2. Izvēloties koku stādu sortimentu, ņemt vērā stādāmās vietas (ielas mala) būtiski negatīvo faktoru ietekmi uz koku dzīvotspēju. Ielas malās stādīto koku augt spēju ietekmē sausums, augšņu sablīvēšanās, gaisa un grunts piesārņojums, sāls izkliede gan koka vainagā, gan augsnē, u.c.

4.3. Atbilstoši koka sortimenta un stādmateriāla izvēlei veikt atbilstoša izmēra stādbedres izbūvi un pieberamās augsnes sagatavošanu. Iestādītajam kokam, kamēr tas iesakņojas, nodrošināt koka stabilizēšanu. Koku stādu balstīšanu piemērot atbilstoši izvēlētajam sortimentam un stādmateriāla izmēram.

4.4. Visus ar koku sortimenta izvēli, stādbedres sagatavošanu, koku stādīšanu un koku balstīšanu saistītos nosacījumus, ievērot atbilstoši Rīgas Domes Mājokļa un Vides Departamenta publicētajam manuālim "Koku stādīšanas manuālis urbānā vidē": https://mvd.riga.lv/uploads/videgaiss/Koku_stadisanas_manualis_RD_2023.pdf. Koku stādīšanu veikt kvalificēta kokkopja-arborista uzraudzībā.

5. Ieteikumi, nosacījumi, slēdziens

5.1. Pirms būvdarbu uzsākšanas veikt visus augstākminētos, saglabājamo koku stumbru un sakņu sistēmu aizsardzības pasākumus.

5.2. Būvdarbu laikā nodrošināt koku aizsardzības pasākumu uzraudzību. Uzraudzību drīkt veikt kvalificēts kokkopis-arborists ar European Arboricultural Council kvalifikācijas sertifikātu (ETW).

5.3. Veicot esošo segumu demontāžas un grunts norakšanas darbus, būvgružus un izrakto grunti aizliegts atbērt uz saglabājamo koku sakņu sistēmām un/vai apbērt koku sakņu kaklus. Būvgruži un izraktā grunts jānovieto no kokiem brīvā zonā un/vai jāizved uz atbērtni.

5.4. Darbi koku sakņu sistēmas aizsardzības zonā (betona bruģa seguma konstruktīvās kārtas un bortakmeņu pamatnes izbūve, atklātās tranšejas izbūve) veicami, izmantojot rokas instrumentus - rokas lāpsta. Visus rakšanas darbus jebkurā no koku sakņu un vainagu aizsardzības zonām veikt, pieaicinot kvalificētu kokkopi-arboristu ar European Arboricultural Council kvalifikācijas sertifikātu (ETW), lai savlaicīgi un saudzīgi veiktu gan sakņu sistēmas kopšanu atrakumā, gan koku zarojumu un vainagu kopšanu.

5.5. Pēc būvniecības darbu pabeigšanas veikt koku stumbru aizsargvairogu demontāžu. Demontāžu veikt saudzīgi, nebojājot koku stumbrus.

5.6. Pirms būvdarbu uzsākšanas, veikt koku vainagu pacelšanu un apakšējo zaru saīsināšanu. Pēc būvdarbu pabeigšanas un/vai pirms objekta nodošanas ekspluatācijā saglabājamajiem kokiem veikt vainagu kopšanu.

5.7. Visus ar koku aizsardzību un iespējamo koku kopšanu paredzētos darbus (koku stumbru aizsargvairogu izbūve/demontāža, sakņu sistēmas aizsardzība, koku aizsardzības uzraudzību būvniecības laikā) drīkst veikt tikai kvalificēta kokkopja-arborista, ar European Arboricultural Council kvalifikācijas sertifikātu (ETW), uzraudzībā.

5.8. Ievērojot Būvprojektā paredzēto, kā arī izpildot šajā atzinumā augstāk minētās prasības un risinājumus, saglabājamo koku aizsardzības pasākumu kopums nodrošinās koku aizsardzību būvniecības laikā, kā arī sekmēs koku dzīvotspēju ilgtermiņā.

Atzinums sastādīts uz 9 (deviņi) lapām.

Matīss Palsāns
Kokkopis-arborists, KAB Nr. 141332

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Koka stabilitāte un drošība laika gaitā mainās. Nepieciešams atkārtoti izvērtēt koka drošību, ja gada laikā iestājas viens vai vairāki sekojoši apstākļi: vēja ātrums virs 15 m/s, lokāla virpuļvētra, ekstremāls apledojums, pārmērīga sniega uzkrāšanās vainagā, zibens radīti bojājumi, pārmērīga augsnes mitrināšanās, kas var veicināt sakņu izslīdēšanu, mehāniski vai ķīmiski koka sakņu sistēmas, stumbra vai vainaga bojājumi, tai skaitā neatbilstoši veikti kopšanas pasākumi. Eksperts neatbild par koku izraisītiem bojājumiem vai nelaimes gadījumiem, ja to iemesls ir slēpti koka bojājumi, ko nav iespējams objektīvi noteikt, veicot koka vizuālo novērtējumu (piemēram, koka sakņu bojājumi), kā arī gadījumos, ja netiek veikti eksperta ieteiktie pasākumi.